

FAQ - veelgestelde vragen:

Producentenorganisaties (PO) Unie van PO's (UPO) en Brancheorganisaties (BO)

1. Hoe is het mogelijk om via een PO de productie af te stemmen op de vraag van de markt?

Het kan een taak zijn van de PO om voeling te hebben met de markt en met de afnemers van de producten, zodat een landbouwproducent de juiste keuzes kan maken in zijn productieproces. Op basis van de informatie die de landbouwer krijgt van zijn PO kan hij al dan niet beslissen de productie aan te passen naargelang hoeveelheid, kwaliteit, variëteit etc. De PO kan helpen bij de productieplanningen en –ramingen op basis van verzamelde marktinformatie.

Een andere mogelijkheid is - als de leden van de PO dit beslissen - om binnen de PO een productiebeperking op te leggen. Wel moeten de regels van vrije concurrentie worden gerespecteerd en kunnen bijvoorbeeld producten die niet komen van de PO niet worden tegengehouden.

2. Mogen er binnen een BO afspraken gemaakt worden rond volumes en prijs?

Nee. Er mag wel marktinformatie uitgewisseld worden (het gaat dan in feite om historische gegevens), waardoor het mogelijk wordt marktgericht(er) te gaan produceren. Ook potentiële toekomstige marktontwikkelingen mogen besproken worden zolang er geen concrete prijs- of volumeafspraken aan gekoppeld worden.

Zie ook het hoofdstuk informatie uitwisseling in de publicatie “mededinging en de iGMO” (downloaden op website)

3. Krijgt ieder lid van een PO een identieke prijs?

Het is niet noodzakelijk om eenzelfde prijs toe te kennen aan alle leden van de PO. Differentiatie is nog steeds mogelijk i.f.v. parameters zoals kwaliteit of andere afspraken die gemaakt worden binnen de PO. Om deze reden zet de Vlaamse Overheid voor alle sectoren democratische besluitvorming binnen de PO als vereiste.

4. Moet een PO een minimum aantal leden of minimum volume vertegenwoordigen?

Ja. Hoeveel leden een PO minimaal moet hebben, moet worden vastgelegd door de lidstaat. De lidstaat heeft de keuze om te kiezen voor een minimum aantal leden en/of minimum vermarktbare productie/omzet.

Dit getal is momenteel nog niet bepaald voor alle sectoren. Voor de sector zuivel werd het minimum aantal bepaald op 40 en voor de biozuivel op minimum 10 leden. Voor de zuivelsector wordt niet gewerkt met een minimumhoeveelheid aan vermarktbare productie. Voor de groente- & fruitsector, werd bepaald dat er minstens 40 leden en een omzet van 5 miljoen euro (behalve voor champignons: 10 leden en eveneens 5 miljoen € omzet) moeten zijn vooraleer kan worden overgegaan tot de erkenning en oprichting van een PO.

Sowieso zal de PO een zekere grootte moeten hebben om enig gewicht in de markt te leggen en om de lasten te kunnen dragen inzake organisatie en administratie. Langs de andere zijde mag de minimumnorm niet te hoog gelegd worden om de instapdrempel niet te groot te maken.

5. Is een PO altijd een coöperatie ?

De Europese regels zeggen dat de organisatie een rechtspersoon moet zijn. In Vlaanderen moeten producentenorganisaties om erkend te worden het statuut van een coöperatieve vennootschap hebben. Enkel voor de zuivelsector wordt een uitzondering voorzien waarbij de PO een andere rechtspersoon kan zijn. Dit betekent dat alle vormen die een rechtspersoon zijn toegelaten zijn, hierdoor wordt de feitelijke vereniging wel uitgesloten. . In de huidige stand van zaken biedt de coöperatieve rechtsvorm voor alle sectoren (behalve voor zuivel is dit overbodig omdat hier kan onderhandeld worden over prijs en volume zonder eigendomsoverdracht) de meeste garanties ten opzichte van de mededingingsregelgeving.

6. Moet een PO eigenaar zijn van product?

Volgens de nieuwe regels in de integrale GMO moeten of kunnen PO's onderhandelen over prijs en volume. Hier voor moet de PO eigenaar zijn van het product (behalve in de zuivelsector en voor onderhandelingen in de rundvlees-, de graan- en olijfoliesector).

7. Is een PO gericht op één sector?

Een PO die meerdere productsoorten beheert, is niet uitgesloten. Als er meerdere sectoren zijn opgenomen in de PO dan moeten de criteria per sector worden samengenomen en moet er rekening worden gehouden met eventuele beperkingen die voor bepaalde sectoren kunnen gelden.

8. Kan een landbouwer die aangesloten is bij een PO nog op de vrije markt verkopen?

Dit zal moeten worden geregeld in het interne reglement van de PO. Hierin kan men bvb. beslissen dat de landbouwer een deel van zijn productie "vrij" mag verkopen. Bij bvb. de sector groenten & fruit mag de landbouwer die lid is van een PO max. 25% verkopen aan de consument voor zijn eigen behoeften. Voor de zuivel is bepaald dat de PO kan beslissen om slechts voor een deel van de productie gezamenlijk te onderhandelen waarbij de rest door de landbouwer zelf kan worden verhandeld (een landbouwer mag wel voor éézelfde

product maar lid zijn van 1 PO). Mogelijk kunnen er voor specifieke sectoren hierop nog preciseringen komen in de uitvoeringsbepalingen van de Commissie.

9. Zijn er nog andere mogelijkheden voor landbouwers om samen te werken buiten PO's en UPO's?

Land- en tuinbouwers kunnen op vele wijzen samenwerken zonder daarom lid te zijn van een PO of UPO. Hier zijn de zogenaamde machineringen een duidelijk bewijs, maar ze kunnen ook via allerlei samenaankoopformules hun inputkosten proberen te drukken en betere prijs te krijgen. Hiervoor is een erkenning als PO uiteraard niet noodzakelijk.

Het is pas wanneer de landbouwers gezamenlijk willen gaan onderhandelen over prijs of volume dat omwille van een uitzondering op de mededingingswetgeving die voorzien is voor producentenorganisaties, het aangewezen is om zich te laten erkennen als PO.

10. Kan een PO of BO steun krijgen bij het opstarten van de activiteiten?

Er is geen subsidie voorzien voor een BO. Er is een opstartsteun voorzien voor nieuwe erkende producentenorganisaties. Via 2 calls (2015 en 2018) zal een bedrag ter beschikking gesteld worden. Indien er interesse is voor deze opstartsteun van maximaal 30 000 euro per jaar, gedurende 5 jaar dan kan de nieuw opgerichte PO zich inschrijven bij deze call. De selectie gebeurt aan de hand van vooraf vastliggende criteria.

11. Wat kunnen reeds bestaande interprofessionele organisaties doen?

De keuze is aan de interprofessionele organisatie zelf om zich vanaf 2014 te laten erkennen als BO of niet. Er moet geval per geval nagegaan worden of eventuele bestaande aanpassingen moeten worden doorgevoerd aan hun statuten en/of hun werkwijze. Zie ook antwoord vraag 12.

12. Wat is nu het voordeel van een erkenning voor een PO of BO?

Enerzijds de juridische zekerheid die gegeven wordt in de unieke GMO met betrekking tot mededinging voor erkende PO en BO's. Anderzijds de mogelijkheden rond uitbreiding van regels naar niet-leden: een erkende PO of BO kan aan de overheid vragen om bij een voldoende representativiteit hun regels bindend te maken aan iedereen in de keten om zo bijvoorbeeld de afzet te verbeteren of aan promotie te doen.

Producentenorganisatie: De voor- en de nadelen van PO's wordt uitvoerig omschreven in de publicatie "Coöperaties en producentenorganisaties: een doorlichting".... [hyperlink](#)

Brancheorganisatie: Er is in tegenstelling tot het opstarten van een producentenorganisatie geen subsidie voorzien voor een BO. Het voordeel van een BO is onder meer de mogelijkheid om de regels van deze BO uit te breiden naar andere actoren van dezelfde sector en de 'free riders' in het bijzonder. Bij een BO is er trouwens ook een meer gestructureerd overleg, dat er bijvoorbeeld bij een traditioneel ketenoverleg vaak niet is. Een erkenning kan meer juridische zekerheid bieden voor de werking van de BO. Zie ook antwoord op vraag 11.